



# Arbetsplan för Sviby daghem

## 2024-2025



## Innehåll

Förord.....	2
Inledning.....	2
1. Barnomsorgens uppdrag och värdegrund.....	3
1.1. Målsättningar för verksamhetsåret.....	3
2. Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster.....	5
2.1. Barnantal och avdelningar.....	5
2.2. Ledning och personal.....	5
2.3. Verksamhetsårets kalendarium och hålltider.....	6
3. Jämlikhet och jämställdhet.....	7
4. Hållbar utveckling.....	8
5. Arbetet med barns delaktighet och inflytande.....	8
6. Välbefinnande.....	9
7. Leken.....	10
8. Arbetsätt och lärmiljöer.....	11
8.1. Mångsidiga arbetsätt.....	11
8.2. Lärmiljö.....	11
8.3. Språkutvecklande arbetsätt.....	12
8.4. Pedagogisk dokumentation och planering.....	13
8.5. Digitala arbetsätt och digital kompetens.....	13
9. Omsorg, kost och vila.....	14
9.1. Omsorg.....	14
9.2. Kost.....	15
9.3. Vila.....	15
10. Arbetet med förverkligande av lärområdena inom barnomsorgen.....	16
11. Förundervisningen.....	17
12. Stöd för utveckling och lärande.....	18
12.1. Allmänpedagogiskt stöd.....	19
12.2. Specialbarnomsorg.....	20
13. Samarbete med vårdnadshavare.....	21
14. Rutiner för övergångar inom barnomsorgen.....	22
15. Arbetet med utvärdering av verksamheten.....	22
16. Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning.....	23

## Förord

Anvisningen för uppgörandet av arbetsplan har valts att göras som en ifyllnadsbar mall. Meningen är att varje enhet fyller i mallens rutor i enlighet med hur verksamhetens ser ut på enheten. Det går även att ändra layout, ändra och radera i texterna utanför rutorna men man bör vara aktsam att inte någon väsentlig information faller bort om man omformar mallen.

## Inledning

I enlighet 2 § del II i LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola varje gruppfamiljedaghem, daghem och fritidshem upp en arbetsplan som beskriver hur verksamheten ska genomföras. I arbetsplanen ska beskrivas hur verksamheten genomför barnomsorgens målsättning och enhetens ska precisera och tydliggöra de metoder enheten använder för att uppfylla målsättningar och riktlinjer som slagits fast i lagen och läroplanen. Daghemsföreståndaren ansvarar över att arbetsplanen sammanställs i samråd med personalen. Vårdnadshavarna ska informeras om innehållet i arbetsplanen. Arbetsplanen ska godkännas av kommunen och sändas till Landskapsregeringen för kännedom i samband med att verksamhetsåret inleds.

**Arbetsplanen ska fungera som ett komplement till läroplanen för att tydliggöra och konkretisera hur enheten arbetar och vilka rutiner som finns gällande de övergripande områdena. Arbetsplanen är ett sätt för enheten att förtydliga det arbetet som görs utåt gentemot dem som kanske inte tar/tagit del av läroplanen för barnomsorgen. Med tanke på detta är mallen för arbetsplan utarbetad med utdrag ur läroplanen vid varje kapitel.**

**Det viktiga i arbetsplanen är dock att på ett konkret sätt beskriva HUR man på enheten arbetar inom de olika områden som beskrivs så att läsaren får en uppfattning om hur verksamheten bedrivs.**

## 1. Barnomsorgens uppdrag och värdegrund

Barnomsorgen bygger på uppfattningen om barndomens egenvärde. Varje barn är unikt och värdefullt precis så som det är. Alla barn har rätt att bli hörda, sedda, tagna i beaktande och förstådda som individer och som medlemmar i sin grupp. Barnets bästa ska komma i första hand, att barnet har rätt att må bra, få omvårdnad och skydd, att barnets åsikter ska beaktas samt att barnet ska behandlas likvärdigt och att barnet inte får diskrimineras. Verksamheten ska vara inkluderande och ordnas i samarbete med vårdnadshavarna.

Det ligger i varje personals uppdrag att aktivt arbeta för att den gemensamma värdegrunden i verksamheten förverkligas. Alla som arbetar i verksamheten behöver reflektera över sin egen del som påverkare och ta till sig den värdegrund som formuleras i läroplanen för barnomsorgen på Åland.

### Sviby daghems värdegrund

#### Positivt bemötande

På vårt daghem har vi roligt tillsammans och hjälper varandra. En dag här ska kännas meningsfull och vi väljer att fokusera på det positiva och på varje persons styrkor. Personalen tänker på att alltid bemöta barn och vuxna med vänlighet och professionalism.

#### Trygghet

Betyder hos oss en välkomnande, trygg och positiv miljö. Alla på daghemmet blir sedda och ges utrymme att vara sig själva. Vi har en bra gemenskap och en god kommunikation.

#### Respekt

Betyder hos oss att vi ser och accepterar varandras olikheter. Vi lyssnar på varandra och bemöter andra så som vi själva vill bli bemötta.

#### Delaktighet

Betyder att alla, barn, personal och föräldrar, genom god kommunikation ska få möjlighet att känna sig delaktiga. Att personal och barn känner att de har inflytande och kan påverka och vidareutveckla verksamheten. Barnens intressen ska vara utgångspunkten för verksamheten.

### 1.1. Målsättningar för verksamhetsåret

Alla enheter ska inför varje nytt verksamhetsår planera vilka delområden i läroplanen man väljer att fokusera på under året. Vad man väljer att formulera som specifika målsättningar ska synas i enhetens hela verksamhet under läsåret. Enhetens specifika målsättningar kan handla om att fokusera på områden som konstaterats vara utmanande i enhetens interna utvärdering (t.ex. att utveckla det språkutvecklande arbetssättet för att främja barnens språkutveckling) eller teman som formulerats av landskapsregeringen som ska genomsyra (fokusområden inom implementeringen av läroplanen) verksamheten.

Sviby daghem jobbar under året vidare med implementeringen av den nya läroplanen och lärloggen. Vi vidareutvecklar vår organisation och struktur samt skapar rutiner för utvärderings- och utvecklingsarbete och kollegialt lärande.

I vårt arbete, som utgår från ett temabaserat arbetssätt, är målsättningen att vi fokuserar extra på att vara närvarande pedagoger.

TEMA under det kommande året: Vår värld - ur ett globalt perspektiv

Utöver detta har vi på Sviby daghem tre fokusområden som vi prioriterar i vår dagliga verksamhet:

1. Språkutvecklande arbetssätt med medvetna och systematiska språksamlingar utifrån Bornholmsmodellen.
2. Positiv psykologi för att stärka barnens självkänsla och självförtroende. Vi fokuserar på styrkorna och har bland annat valt att använda oss av litteratur i det arbetet för att samtidigt arbeta språkutvecklande. Vi använder oss alla av materialet "Se det goda"
3. Stationsarbete för att skapa små sammanhang och olika mötesplatser med medvetna val av aktiviteter utifrån Läroplanens lärområden.

#### **Målsättning inom detta område under 2024-2025:**

Att vidareutveckla arbetet med pedagogisk dokumentation för personalen. Vi fortsätter med våra friveckor och lägger till ett dokumentationsfokus ifrån läroplanen till dessa veckor.

Vi har även som mål att utveckla vårt stationsarbete där vi i smågrupper kan arbeta differentierat med alla Läroplanens lärområden.

## 2. Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster

### 2.1. Barnantal och avdelningar

**Topasen:** 15 barn 1-3 år. Tel.nr: 018-329193

**Rubinen:** 16 barn 1-3 år. Tel. nr: 018-329194

**Smaragden:** 22 barn 3-5 år. Tel.nr: 018-329195

**Safiren:** 22 barn 3-5 år. Tel. nr: 018-329196

**Diamanten:** 25 barn 6-7 år Tel.nr: 018-329197

### 2.2. Ledning och personal

**Föreståndare,** Maria Stenberg-Haug Tel.nr: 018-329191

**Vice föreståndare,** Jeanette Andersson

[svibydaghem@jomala.ax](mailto:svibydaghem@jomala.ax)

#### **Topasen**

1 lärare i barnomsorg

3 barnskötare

1 assistent

#### **Rubinen**

1 lärare i barnomsorg

3 barnskötare

#### **Smaragden**

2 lärare i barnomsorg

1,6 barnskötare

2 assistenter

#### **Safiren**

2 lärare i barnomsorg

2 barnskötare

1 assistent

#### **Diamanten**

2 lärare i barnomsorg

2 barnskötare

2 assistenter

#### **Köket:**

1 kock

2 köksbiträden

#### **Städare:**

1 städare i stora huset

1 städare på Diamanten/Rubinen

## 2.3. Verksamhetsårets kalendarium och hålltider

Daghemmet har öppet: 07.00-17.30. Tider mellan 06.45 – 07.30 samt 17 – 17.30 ska bokas 2 veckor på förhand.

Dagsrutinerna kan se lite olika ut beroende på avdelning, dag och den pedagogiska planeringen, men i stora drag ser en dag ut så här:

07.30-08.00 Frukost

08.15-11.00 Utelek/pedagogisk verksamhet

10.45-11.45 Lunch på Rub./Top., 11.00-11.45 på Saf./Sma. 11.15-12 på Diam.

11.45-13.45 Vila/lek

13.45-14.15 Mellanmål (14.00-14.30 på Diam.)

14.15-17.30 Pedagogisk verksamhet och lek inne och ute.

### **Verksamhetsårets kalendarium:**

Augusti: Inskolningsperiod

September: Planeringsdag 13.9, Informationsmöten för vårdnadshavare

Oktober: Utrymningsövning, Fotografering, Kompisintervjuer genomförs

November: Planeringsdag 15.11

December: Julfirande på avdelningarna, Någon form av trivselkväll med vårdnadshavare

Januari: Uppstart efter jullovet, Planeringsdag 17.1,

Februari: Kompisintervjuer genomförs

Mars: Utvecklingssamtal erbjuds

April: Skolbesök inleds

Maj: Vårfest, Planeringsdag 16.5, Vårutflykter, Informationsmöte för nya familjer

Juni: Midsommarfirande

Juli: Sommarverksamhet vecka 28-31 på Sviby daghem

### 3. Jämlikhet och jämställdhet

Inom barnomsorgen ska personalen aktivt arbeta för att möjliggöra delaktighet för alla på lika villkor och alla barn ska ha en möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnomsorgen ska främja förståelse för andra människor och stödja utvecklingen av empatisk förmåga. Barnet ska ges möjligheter att utveckla sina färdigheter och göra sina val oberoende av förväntningar baserade till exempel på kön, ursprung, kulturell bakgrund eller andra orsaker som gäller barnet som person.

Skyldighet att främja jämställdhet och förebygga diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck stadgas sedan tidigare i jämställdhetslagen (FFS 1986/609) som tillämpas på Åland genom landskapslag (1989:27) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män. Från 1.6.2023 omfattas även barnomsorgen. Den 1.1.2023 har landskapslag (2022:43) om tillämpning av diskrimineringslagen trätt i kraft på Åland. Generellt gäller att planmässigt arbete för att främja likabehandling och jämställdhet ska göras i relation till situationen och behoven på varje enskilt verksamhetsställe. Vidare ska barnen/eleverna och deras vårdnadshavare ges möjlighet att bli hörda kring de främjande åtgärder som föreslås vidtas. Det är utbildningsanordnaren som ska se till att varje läroanstalt eller verksamhetsställe har en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling. Detsamma gäller plan för jämställdhetsfrämjande åtgärder.

Planerna för likabehandling och främjande av jämställdhet kan upprättas separat, tillsammans, eller införlivas i någon annan plan som finns vid läroanstalten eller verksamhetsstället. För jämställdhetsplaner gäller att de ska göras upp årligen eller högst tre år i sänder. För likabehandlingsplaner stipuleras inga formella tidsangivelser i lag, men eftersom planerna är att betrakta som verktyg i arbetet att främja jämställdhet och likabehandling är det rimligt att de följer liknande cykler. Arbetet med planerna ska på påbörjas inom 1.6.2023.

Vi ser till att ha en mångkulturell representation i våra bokhyllor och lärmiljöer. Ett av våra mål är att skapa en trivsamt atmosfär där glädje och mångfald värderas högt. Vi tänker på att skapa en könsneutral verksamhetsmiljö, tillgänglig för alla och som ger likvärdiga möjligheter för alla barn.

Personalen har fått fortbildning i positiv psykologi och vi jobbar aktivt med att lyfta barnens och personalens styrkor. Vi har även ett aktivt arbete kring likabehandling och motverkande av mobbning, där personalen fungerar som goda förebilder och handleder barnen i konflikthantering.

Jomala kommuns daghem har ett aktivt och regelbundet återkommande arbete med barnkonventionen med tillhörande arbetsmaterial, Kanin och Igelkotts kompisböcker och -kort. Vi använder oss även av Rädda Barnens "Stopp min Kropp"- om barns personliga integritet, "Djuren på Djuris" – UR's program om känslor och likabehandling.

Sviby daghem har en likabehandlingsplan som vi påbörjade en implementering av under föregående läsår.

#### **Målsättning inom detta område under 2024-2025:**

Att vi fortsätter implementeringen av den nya likabehandlingsplanen så att vi alla äger den.

Att all personal får kunskap inom Positiv Psykologi då vi sedan utbildningen sist fått många nya kollegor.



## 4. Hållbar utveckling

Barnomsorgen ska bidra till att bygga upp barnets positiva framtidstro och fästa uppmärksamhet vid vikten av en hållbar livsstil. Hållbarhet ska utifrån barnets utvecklingsnivå genomsyra hela barnomsorgens verksamhet. Barnet ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur olika val som människor gör bidrar till eller hindrar en hållbar utveckling så att personalen vägleder barnet att tillägna sig hälsosamma och hållbara levnadsvanor.

Daghemmen i Jomala arbetar med "Operation giftfritt daghem" enligt Ålands Natur och Miljös handlingsplan. Daghemmen är i största möjliga utsträckning rensade på giftiga material och vid nya inköp prioriteras hållbara och giftfria produkter.

Barnen ges möjlighet att utveckla sin kunskap om ekonomisk, social och ekologisk hållbar utveckling. Vi läser böcker, gör skogsbesök, samtalar om vikten av att hålla naturen ren och vara rädda om den ekologiska mångfalden. Vi samtalar om hur vi skapar och använder energi, om konsumtion och återbruk av material. Vi sorterar sopor och jobbar på att minska matsvinn. Vi lyfter även vikten av en god hälsa med hållbara sömn- och matvanor.

Vi delar leksaker och spel mellan avdelningarna, sparar på vatten och hushåller med papper. Vi släcker lampor när vi lämnar ett rum.

### Målsättning inom detta område under 2024-2025:

Utöka vårt nyskapade lekotek i grottan och få det strukturerat genom uppmärkning av leklådor och material, en inventeringslista samt lånesystem

Öka medvetenheten om pappersförbrukning hos barnen så att vi minskar på onödig pappersanvändning. Detta gör vi genom att se till att barnen fyller papperet när de ritar/målar, samt gör dem medvetna om varifrån papper kommer och hur vi agerar hållbart.

## 5. Arbetet med barns delaktighet och inflytande

Varje barn har rätt till delaktighet och inflytande och barnet i barnomsorgen ska ges möjlighet att påverka verksamhetsinnehållet utifrån sin mognadsgrad. Barnet ska få lära sig om sina rättigheter och ska ha en möjlighet att uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnets åsikter ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska gälla alla. Verksamheten inom barnomsorgen ska lägga grunden för förståelse av demokratibegreppet och förbereda barnet för delaktighet och ansvar och för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle.

Detta förutsätter att man medvetet utvecklar arbetssätt och strukturer som främjar delaktighet.

Känslan av att bli sedd och hörd på ett positivt sätt stärker barnets delaktighet. Samtal mellan vuxna och barn sker dagligen, enskilt och i mindre och större grupper. Vi intervjuar barnen kontinuerligt och följer upp barnens trivsel och utveckling. Barnen ges olika valmöjligheter i verksamhetens aktiviteter, de får vara delaktiga i planering av vilken mat som serveras och ge förslag på aktiviteter och utvecklande av inomhusmiljön och daghemmets gård. Barnens idéer och tankar lyfts och diskuteras och genomförs i mån av möjlighet. Barnen är delaktiga i skapande av en del rutiner samt våra trivselregler och vi ger stöd till barnen med hjälp av bilder då inte språket räcker till så att alla kan få möjlighet till delaktighet. Med de äldre barnen förekommer röstning, då i samband med samtal kring demokrati.

I vårt temaarbete utgår vi från barnens idéer, intressen och behov och deras frågeställningar. När barnen får vara delaktiga blir verksamheten mer meningsfull och ett större lärande sker.

#### Målsättning inom detta område under 2024-2025:

När vi utvärderade förra årets arbetsplan så märkte vi att även om barnen får vara delaktiga i väldigt mycket och de är med och bestämmer flera gånger om dagen så är de själva inte medvetna om det så det vill vi försöka tydliggöra genom årets mål:

Att skapa en gemensam symbol i Widget som vi använder på alla avdelningar som bildstöd som visar på barnens medbestämmande och delaktighet.

Att arbeta med och undersöka orden "bestämna" och "delaktighet" med björnarna så de kan få en förståelse för att de är delaktiga i verksamheten.

## 6. Välbefinnande

I all barnomsorg ska barnets behov av lek, trygga människorelationer samt positiva erfarenheter som stärker självkänslan tillgodoses. Verksamheten i barnomsorgen ska fokusera på att stärka det positiva, ta tillvara barnets styrkor och skapa meningsfullhet genom glädje i lärandet. På detta sätt stöds och utvecklas den psykiska hälsan och välbefinnandet hos både barn och vuxna i verksamheten. Att i verksamheten skapa strukturer som uppmuntrar till mod, mångfald och nytänkande skapar barn och vuxna som är trygga i sig själva och mår bra.

Barnomsorgens ska fokusera på att mångsidigt stärka psykologiskt välbefinnande och resiliens hos både barn och personal. Att stärka resiliens sker bland annat genom ett systematiskt arbete med att stärka relationskompetens och de socioemotionella färdigheterna.

Välbefinnande hos barn och personal stärks med bra rutiner, en trivsam miljö, lek och positiva relationer. Vi tar tillsammans med barnen fram gemensamma trivselregler och jobbar med Positiv Psykologi där vi lyfter varandras styrkor. Personalen agerar som goda förebilder och anammar ett positivt förhållningssätt med fokus på problemlösning. Barnen får dagligen handledning i konfliktlösning.

Vi försöker dela in barngrupperna i mindre grupper så att alla barn blir sedda och hörda i ett litet sammanhang och där alla kan få möjlighet till en lugnare stund.

Barnens och personalens välbefinnande följs upp i olika forum som avdelningsmöten, BHG-möten, utvecklingssamtal, planeringsdagar och inte minst i dagliga samtal. Vi gör relationsobservationer för att säkerställa att alla barn har goda relationer på daghemmet.

#### **Målsättning inom detta område under 2024-2025:**

Att se över alla "övergångar" mellan aktiviteter som kan skapa stress i barngruppen och strukturera om där det går så att vi har välbefinnandet i fokus.

Flytta ut mer verksamhet utomhus så att vi även kan skapa stationsarbete i utomhusmiljön.

Arbeta med det aktuella temat under längre period så att lärandet kan ske i lugnt tempo.

## **7. Leken**

Leken har ett egenvärde inom barnomsorgen och goda lekmöjligheter är en del av barnomsorgens målsättning. Lekens betydelse för barnets välbefinnande, utveckling och lärande ska beaktas i all planering av verksamheten. Leken har fysisk, psykologisk, pedagogisk och social betydelse för barnets utveckling. Personalens rutiner och uppsikt är avgörande för att skapa utomhusområden och lekmiljöer där barnet känner sig tryggt.

Vi skapar inspirerande och föränderliga lekmiljöer utifrån barnens ålder och intressen. Vi kan ha gemensamma "lekstationer" som byts mellan avdelningar för att hålla barnens intresse uppe. Här finns även ett hållbarhetstänk. Vi får mer om vi delar med oss. Vi har ofta mindre lekgrupper inom- och utomhus och ser till att erbjuda lekstunder utan avbrott. Barnen får delta i vuxenledda grupplekar, koncentrations-, matte-, sång-, språk-, rörelse- och musiklekar.

Vi erbjuder barnen stunder av styrd och fri lek, där pedagogerna styr val av lek och lekkamrater en del av tiden. Detta för att uppmuntra till nya lek-konstellationer och nya lekval. Personalen är delaktig i leken för att kunna observera det sociala samspelet och handleda i lekens utveckling och vid eventuella konflikter. Personalen finns närvarande vid alla former av lek för att säkerställa en trygg lekmiljö.

#### **Målsättning inom detta område under 2024-2025:**

Att all personal tar ansvar för att vara närvarande pedagoger.

Att vi har mer utelekar ledd av vuxen för barn som inte hittar sysselsättning.

Någon form av kompetensutveckling kring lekens betydelse för pedagogerna. Vi ser utmaningar inom detta område: Hur kan vi vuxna ta oss in i leken och vara delaktiga utan att störa leken? Hur kan vi få med barn som inte kan leka så att de blir närvarande och kan interagera i leken?

## 8. Arbetssätt och lärmiljöer

Läroplanen har utarbetats utifrån en pedagogisk grundsyn där barnet har en aktiv roll. I barnomsorgen ska finnas sådana lärmiljöer där barnet ges möjlighet att själva göra aktiva val och barnets egna idéer kan tas tillvara. Personalen ska använda sig av varierande metoder och arbetssätt för att stöda barnets personliga växande, utveckling och lärande. Verksamheten fokuserar på att stärka det positiva, ta tillvara barnens styrkor och skapa meningsfullhet genom glädje i lärandet. Pedagogisk dokumentation och planering hör ihop med ett utforskande arbetssätt som bygger på ett gemensamt experimenterande och undersökande som inkluderar både barn och personal. Ett språkutvecklande arbetssätt gynnar alla barn och deras språkutveckling, trots att det är särskilt viktigt för ett barn med utmaningar inom språkområdet eller de barnen med annat modersmål än svenska.

### 8.1. Mångsidiga arbetssätt

Ett barn lär med alla sinnen och därför är det viktigt att lärandet i barnomsorgen sker genom att barnet ges möjlighet att bearbeta på flera olika sätt, att lärandet bygger på dialog och relationer, liksom att barnet är medskapare i de verksamheter och miljöer som de tillhör. Verksamheterna bör därför präglas av variation och bidra till barnets möjligheter att skapa kunskap på många, olika sätt.

Barnen lär genom lek, genom att se, höra och uppleva. Vi läser och tittar i böcker, såväl fysiska som digitala, provar på, experimenterar och skapar med hjälp av olika material. Vi försöker alltid utgå från barnens egna intressen och behov. Vi använder oss av iPads och projektorer för att bland annat skapa spännande miljöer, fotografera, dokumentera, göra och titta på filmer mm. Vi skapar tillfällen för fysisk aktivitet genom daglig utevistelse, skogspromenader, gymnastik, rörelselekar och dans, såväl inom- som utomhus. Genom att vi arbetar tematiskt kan vi integrera flera arbetssätt och få med våra lärområden.

Leken är vårt viktigaste redskap och barnen behöver få mycket tid för lek av olika slag.

#### Målsättning inom detta område under 2024-2025:

Att vi blir mer närvarande pedagoger i leken **utomhus** och erbjuder barnen styrda lekar och aktiviteter som ett komplement till den fria leken.

### 8.2. Lärmiljö

I begreppet lärmiljö innefattas lokaler, platser, gemenskaper och personer, metoder, redskap och tillbehör som stödjer barnens utveckling, lärande och kommunikation. Lärmiljöerna ska utvecklas så att de mål som fastställs för barnomsorgen kan uppnås och så att de stödjer barnens sunda självkänsla och utvecklingen av sociala färdigheter och förmågan att lära sig. Barnets tankar, idéer, egna erfarenheter, kunskaper, intresse, förslag och individuella behov ska beaktas, tas tillvara och synliggöras i lärmiljöerna.

Vi utgår i planerandet av lärmiljöerna från barnens intressen och behov. Miljöerna ska vara inspirerande och föränderliga. Med hjälp av pedagogisk dokumentation kan vi se hur barnens intressen utvecklas och göra förändringar i den fysiska miljön. I skapandet av lärmiljöerna ska vi utgå ifrån barnens perspektiv och material ska vara mångfacetterat och lättillgängligt.

I lärmiljön ingår även det sociala samspelet och att personalen är nyfikna och uppmuntrande i sin kommunikation med barnen.

#### Målsättning inom detta område under 2024-2025:

Skapa rum i rummet utomhus där pedagoger kan stationera sig.

Arbeta med att som närvarande pedagoger introducera material och lärmiljöer så att barnen får en förståelse för hur det används utan att bli förstört.

### 8.3. Språkutvecklande arbetssätt

Småbarnsåren är avgörande för språkutvecklingen och därför är ett språkutvecklande arbetssätt en av grundstenarna i barnomsorgens verksamhet. Genom att fokusera på barnets språkutveckling kan barnomsorgen bidra till att stärka deras självförtroende, trygghet, inkludering och flerspråkighet, såväl som litteracitet och kreativitet. Att stimulera barnets språkliga medvetenhet och språkutveckling är två viktiga delar i det språkutvecklande arbetssättet i barnomsorgen. Tidiga insatser på att utveckla barnets språkliga medvetenhet genom fonologiska övningar som genomförs på ett systematiskt, strukturerat och kontinuerligt sätt ger en god grund för barnets fortsatta utveckling mot litteracitet.

Vi arbetar i alla åldersgrupper med systematisk språkträning bestående av fonologiska övningar med rim, ramsor, rytm, stavelser och sortering av ord och enligt Bornholmsmetoden. Vi ger synlighet åt olika språk som finns i barngruppen eller hos personalen.

Personalen är goda förebilder, sätter ord på vardagshändelser och uppmuntrar till samtal. Böcker finns alltid tillgängliga i lärmiljöerna. Vi håller dagliga sagostunder, gör biblioteksbesök och har bibliotekets bokkassar för utlån på våra daghem. Vi har sagovila med lyssnande och använder oss av UR – sagor digitalt med möjlighet att lyssna på olika språk och se bilder på storbildsskärm.

Vi använder oss av bild- och teckenstöd i verksamheten. Vi observerar och lär om symboler som finns i vår omgivning. Vi använder oss mycket av bildstöd direkt i verksamheten tillsammans med barnen genom att använda Widgit online som sätter ord och bild till det vi i stunden reflekterar kring.

På Sviby daghem har vi aktivt valt att arbeta utifrån litteratur för att få in mer sagoläsning och språkande när det gäller vårt arbete med barnens styrkor och positiv psykologi. Vi har skapat ett eget styrkebibliotek och prioriterar den fysiska boken.

#### Målsättning inom detta område under 2024-2025:

Vi fortsätter med att sätta ord på vardagshändelser, "prata när vi gör".

Att vi ska ha fokus på språkberikande arbetssätt i vårt stationsarbete.

Att vi ska försöka ge alla barn med annat modersmål regelbundna språkträningsstunder.

Att alla avdelningar ska jobba med nivåanpassade sagogrupper.

Vi ska arbeta aktivt med att få barnen att lyssna klart när någon pratar och vänta på taltur.

## 8.4. Pedagogisk dokumentation och planering

Pedagogisk dokumentation är ett arbetssätt för att planera, genomföra, utvärdera och utveckla barnomsorgens verksamhet. Den information och förståelse som dokumentationen bidrar till ska användas till exempel för att arbetssätten, lärmiljöerna, verksamhetens mål, metoderna och innehållet kontinuerligt ska kunna anpassas enligt barnens intressen och behov.

För att kunna följa varje barns utveckling och lärande behöver det finnas dokumentation för alla barn i daghemsverksamhet inom barnomsorgen och dokumentationen behöver analyseras utifrån vilka möjligheter det enskilda barnet får för att kunna utvecklas och lära. När dokumentationen sker kontinuerligt och systematiskt är det möjligt att följa och analysera hur verksamheten stimulerar och utmanar barnet i deras utveckling och lärande. Det är först när varje barns möjligheter till utveckling synliggörs som det går att utvärdera hur man i verksamheten arbetar mot målen i läroplanen. Barnet själv skall kunna gå tillbaka och se över sin lärandeprocess, hen behöver själva få se att hen lärt sig och utvecklats.

Personalen har nyligen deltagit i fortbildning i pedagogisk dokumentation och utvecklar som bäst rutiner för att börja arbeta med detta, något som tar tid och utrymme i anspråk. Genom arbete med pedagogisk dokumentation kan vi synliggöra barnets utveckling och läroprocesser. Vi kan även observera oss själva och utveckla vårt sätt att skapa goda lärandestunder i vår verksamhet. När vi dokumenterar använder vi oss av intervjuer, barnets skapande, observationer, foto, film- och ljudinspelningar som verktyg. Dokumentationerna som vi gör blir pedagogiska genom att vi reflekterar kring dem med barnen och med våra kollegor och reflektionerna leder till ett lärande, en förändring eller en ny process.

### Målsättning inom detta område under 2024-2025:

Att vidareutveckla arbetet med pedagogisk dokumentation för personalen. Vi fortsätter med våra friveckor och lägger till ett dokumentationsfokus ifrån läroplanen till dessa veckor.

## 8.5. Digitala arbetssätt och digital kompetens

Betydelsen av digitala färdigheter i samhället ökar och personalen inom barnomsorgen behöver förhålla sig till detta. En av barnomsorgens uppgifter är att främja jämlikheten i utbildningen och det är därför viktigt att varje barn får tillräckliga digitala färdigheter för framtiden. Digitala färdigheter är också i sig ett betydande verktyg för lärande. För att möjliggör kvalitativ inläring i

digitala miljöer behövs utöver digitala verktyg och behövs också digitalpedagogiskt kunniga lärare i kombination med högklassiga digitala tjänster. Vilka digitala färdigheter som behövs, den digitala kompetensen, förändras över tid i takt med att samhället, tekniken och olika digitala tjänster förändras. Det varierar också med barnets ålder. Digitala arbetsätt och digitala verktyg ska användas på ett medvetet sätt som gynnas barns lärande.

Under detta läsår kommer vi att fortsätta att arbeta i och med lärloggen som kommit ut i reviderad upplaga. Den är fortfarande ny för personalen så det är en pågående process att få alla att känna sig trygga i att fylla i detta underlag och känna att man som personal "äger" det. Delar av personalen har under hösten 2022 fått fortbildning i ämnet och det pågår just nu ett arbete i kommunen kring digitaliseringen inom barnomsorgen där enheterna ska utrustas med fler digitala verktyg. Man håller även på att ta fram en digitaliseringsplan för barnomsorgen.

Vi ökar under tiden den digitala kompetensen hos personal och barn, bland annat genom att prova på arbete med olika digitala verktyg. Vi använder oss av olika appar, projektorer och iPads, provar på greenscreen och forskar nyfiket på olika former av programmering genom att använda Bee-botar.

#### **Målsättning inom detta område under 2024-2025:**

Att utveckla tillgången på digitala enheter och personalens digitala kompetens så att den är tillräcklig för att därifrån komma vidare i denna process.

## **9. Omsorg, kost och vila**

Barnomsorgen ska främja allsidig fysisk, emotionell, social och kognitiv utveckling. Förutom den pedagogiska verksamheten är det därför också viktigt att se till barnets behov av tid för återhämtning och vila, trygga relationer, att stärka barnets möjligheter till att tillägna sig en positiv hållbar inställning till mat och goda matvanor.

### **9.1. Omsorg**

Verksamheten i barnomsorgen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Omsorg innebär att tillgodose barnets fysiska grundbehov, men också den emotionella omsorgen om barnet. Vardagsrutiner som innefattar barnets grundbehov och andra dagligen återkommande situationer, till exempel måltider, att klä på och av sig, vila och att sköta sin hygien, är en viktig del av barnets dag. För den emotionella omsorgen och för barnets utveckling är samspelet mellan barn och personal viktigt. Ömsesidiga och respektfulla relationer och närhet utgör grunden för god omsorg. Barn mår bra av att knyta kontakter med andra människor och har ett behov av både trygga vuxna relationer och relationer med jämnåriga.

Vi skapar trygga relationer genom närvarande personal som hjälper och stödjer barnen på de sätt de behöver. Barns behov av omsorg ser olika ut och personalen behöver observera och se varje barns individuella behov.

Genom att ha samma rutiner varje dag som stöds med bildscheman på avdelningarna får barnen en trygghet i vad som kommer att hända under dagen.

Vardagsrutiner används som lärandesituationer genom att personalen utmanar och stödjer barnen i deras självständighet, men även genom att använda dessa situationer till samtal och reflektion. I de dagliga rutinerna t.ex. på- och avklädning och matstund kan lärande inom alla lärområden tas med när vi som personal tex. räknar klyftorna i mandarinerna tillsammans med barnen och samtalar om färgen på allas jackor.

Vi lär hela tiden, hela dagen i mötet och interaktionen mellan varandra.

#### Målsättning inom detta område under 2024-2024:

All personal ska aktivt jobba på att vara närvarande pedagoger, se vår likabehandlingsplan.

## 9.2. Kost

Barn i barnomsorgen ska erbjudas en hälsosam och lämplig kost som fyller barnets näringsbehov. De gemensamma måltiderna fungerar som en social och pedagogisk situation för barngruppen där barnen bland annat lär sig gott bordsskick och att ta hänsyn till varandra.

Barnen erbjuds en varierad och mångsidig kost på daghemmet utgående från Livsmedelsverkets rekommendationer. Vår kökspersonal tillreder närproducerad, näringsrik och sockerminimerad frukost, lunch och mellanmål varje dag. Ekologiskt när det är möjligt, med tanke på utbud och kostnad.

Barnen uppmuntras till att smaka på det som erbjuds på daghemmet, men personalen tar hänsyn till varje barns individuella behov. Vid måltiderna kan personalen och barnen diskutera tillsammans kring kosten och hur mat påverkar kroppen men även kring hållbarhet när det gäller matsvinn. Ett trevligt bordsskick och att tacka för maten hör till och vi går till köket och visar vår uppskattning mellan varven. Personalen är förebilder för barnen under måltidssituationer. Barnen är utgående från ålder och förmåga delaktiga i dukning samt avdukning och får ta mat och dryck själva.

#### Målsättning inom detta område under 2024-2025:

Kökets målsättning för kommande läsår är att följa barngruppernas temaarbete och laga mat från olika länder och kulturer.

## 9.3. Vila

Barn har rätt till lek, vila och fritid. Balansen mellan aktiviteter och vila återhämtning är viktigt inom barnomsorgens verksamhet. Det är också viktigt att tänka på att många barn, också lite äldre barn, kan bli trötta och uppleva en ökad stress under eftermiddagarna, vilket man behöver beakta då dagens planeras för balans mellan aktivitet och vila. Vilan i barnomsorgens verksamhet behöver därför utgå från det enskilda barnets behov, som kan komma att variera. Under vilan behöver särskilt beaktas barnets integritet och personalens lyhördhet inför barnets signaler och behov är viktigt.



Vilan utformas på olika sätt utifrån barnens individuella behov. För några kan vilan innebära att man sover, medan för andra en stund med sagoläsning eller en lugn aktivitet. Vilan kan även innebära avslappningsövningar eller massage. Vi ordnar dagligen vila för samtliga barn så att de kan komma ner i varv och få återhämtning.

#### **Målsättning inom detta område under 2024-2025:**

Att se över dagsrutiner så att vi har återhämtning och välbefinnande i fokus.  
Skapa en miljö där det finns möjlighet till lugn och återhämtning för barnen.

## **10. Arbetet med förverkligande av lärområdena inom barnomsorgen**

För att planera en kvalitativ barnomsorg och för att stöda barnets utveckling och lärande är det viktigt att det råder balans mellan social, emotionell, fysisk och kognitiv utveckling. Därför är det viktigt att i planeringen av verksamheten beakta och känna till betydelsen av lek, kontakt med naturen, musik, konst och fysisk aktivitet. Det är också centralt att man i verksamheten främjar barnets deltagande, initiativ, och självständighet, att problemlösning och kreativitet får ta plats och att uppmuntra sådant lärande som omfattar resonemang, undersökning och samarbete. Utifrån detta ska lärarna i barnomsorg tillsammans med barnet planera och genomföra en mångsidig och helhetsskapande pedagogisk verksamhet med utgångspunkt i fem lärområden.

Dessa fem lärområden är likvärdiga och barnet har rätt att få mångsidiga upplevelser inom de olika lärområdena. Personalen ska se till att den pedagogiska verksamheten, som planeras av lärare i barnomsorg, men förverkligas av hela arbetslaget tillsammans, främjar utvecklingen och lärandet hos barn i olika åldrar.

#### **Lärområden inom barnomsorgen:**

Språk och kommunikation  
Skapande, kultur och estetiska uttrycksformer  
Mångfald, gemenskap och samhälle  
Matematiskt tänkande,  
hållbarhet och utforskande  
Kropp, hälsa och utveckling

Det är viktigt att alla barn har möjlighet att lära sig och få arbeta i egen takt och utveckla sina färdigheter i mångsidiga lärmiljöer i växelverkan med andra barn, läraren och den övriga personalen. Syftet med lärområdena är att erbjuda barnet nya och inspirerande lärandeupplevelser och möjligheter att arbeta med uppgifter som innehåller lämpliga utmaningar i lärandet. Barnets olika behov av stöd ska beaktas i verksamheten och barnet ska ges tillräckligt stöd genast när behov uppstår.

Vi jobbar på Sviby daghem utifrån olika TEMAN som kan sträcka sig över veckor, månader, terminer och år. Vi utgår från barnens intressen och behov och därefter utvecklas och planerar

vi verksamheten så att vi får med de fem lärområdena i temaarbetet. Vi använder oss bland annat av lotusschema för att se att vi får med alla lärområden i vår verksamhet.

**SPRÅK OCH KOMMUNIKATION** är en stor del av vardagen på daghemmen. Vi samtalar med barnen och sätter ord på saker och företeelser som barnen möter i verksamheten. Vi kommunicerar med tecken och bildstöd, kroppsspråk och ansiktsuttryck. Vi läser dagligen tillsammans med barnen. Vi har ett systematiskt och medvetet språkutvecklande arbete utgående från den nya Bornholmsmodellen på alla avdelningar.

#### **SKAPANDE, KULTUR OCH ESTETISKA UTTRYCKSFORMER**

Barnen får prova på skapande med olika material och tekniker. Vi sjunger dagligen och provar på olika former av dramatisering, dans och rörelse. Vi gör studiebesök på museer och besöker kulturellt intressanta miljöer. Vi går som regel på teater en gång per termin.

#### **MÅNGFALD, GEMENSKAP OCH SAMHÄLLE**

Representation av mångfald finns i böcker och lärmiljöer. Vi jobbar i mindre och större grupper, varierar arbetssätten utifrån barnens intressen och behov. Vi gör studiebesök till räddningsverket, biblioteket, 4H-gården, olika museer och andra samhällsfunktioner.

#### **MATEMATISKT TÄNKANDE, HÅLLBARHET OCH UTFORSKANDE**

I den dagliga verksamheten finns oändliga möjligheter att lyfta det matematiska tänkandet. Vi väger, mäter, sorterar, jämför, räknar, adderar och subtraherar. Vi anammar ett utforskande förhållningssätt och fångar upp barnens intressen, är nyfikna och uppmuntrande och söker tillsammans med barnen svar på frågor som uppstår. Hållbarhetstänket finns alltid närvarande och lyfts när tillfälle uppstår.

#### **KROPP, HÄLSA OCH UTVECKLING**

Detta lyfts dagligen. Barnen erbjuds möjlighet till fysiska aktiviteter. En allsidig kost serveras, med utökat inslag av vegetarisk mat. Vi samtalar med barnen om vikten av att äta bra och ta hand om sig. Det finns utrymme för vila och återhämtning i dagsrutinerna.

**Tema under 2024-2025:** Vår värld - ur ett globalt perspektiv

#### **Målsättning 2024-2025**

Att vi under året skapar lärtigar på Sviby daghem för områdena:

Språk och kommunikation.

Matematiskt tänkande, hållbarhet och utforskande.

## **11. Förundervisningen**

Syftet med förundervisningen är att förbereda barnet för livet och fortsatt lärande och utbildning. Förundervisningen kan bedrivas ihop med övrig barnomsorgsverksamhet och /eller separat för de barn som ingår i förundervisningen. Under förundervisningsåret arbetar man utifrån samma lärområden som berör hela barnomsorgen, men med förstärkt fokus på skolförberedande centralt innehåll. Även om innehållet är skolförberedande skall det bearbetas med leken som utgångspunkt

och genom mångsidiga arbetssätt, med konkret och visuellt material och genom ett gemensamt utforskande.

Hela vår verksamhet är inriktad på förundervisning och förberedande arbete inför skolan då vi har en renodlad förundervisningsgrupp på Sviby daghem.

Vi arbetar aktivt med att stöda barnen i deras lärande och utveckling med huvudfokus på social kompetens, språkutveckling och styrkor. Vårt mål är att skapa en verksamhet som väcker nyfikenhet och lust att lära, en miljö där barnen är delaktiga, samt förbereda barnen inför skolstart genom att de får träna på att bli mer självständiga.

Måndagsförmiddagarna är vi i skogen och om möjlighet finns äter vi vår lunch utomhus så länge som vädret tillåter.

Tisdag till torsdag har vi under förmiddagen "förundervisning" i mindre grupper där vi jobbar språkstimulerande med fokus på livskunskap, matematik och temaarbete.

Fredagarna har vi skapandeverksamhet och aktiviteter som planeras utifrån de barn som är närvarande, deras intressen och behov styr planeringen.

Dagligen hålls språkträningsstunder i olika gruppkonstellationer. Vi har även daglig bokstund med barnen i mindre/större grupper.

I november startar vi upp innegymnastiken i halvgrupp efter lunch på tisdagar och torsdagar.

Under förundervisningsåret på Diamanten intensifieras samarbetet med specialläraren i barnomsorg, som gör observationer i gruppen och ger personalen stöd i planeringen av eventuella stödinsatser.

Avdelningen Diamanten arbetar utifrån planen för övergång mellan barnomsorg och grundskola/träningsundervisning som finns i Jomala kommun

#### **Målsättning inom detta område under 2024-2025:**

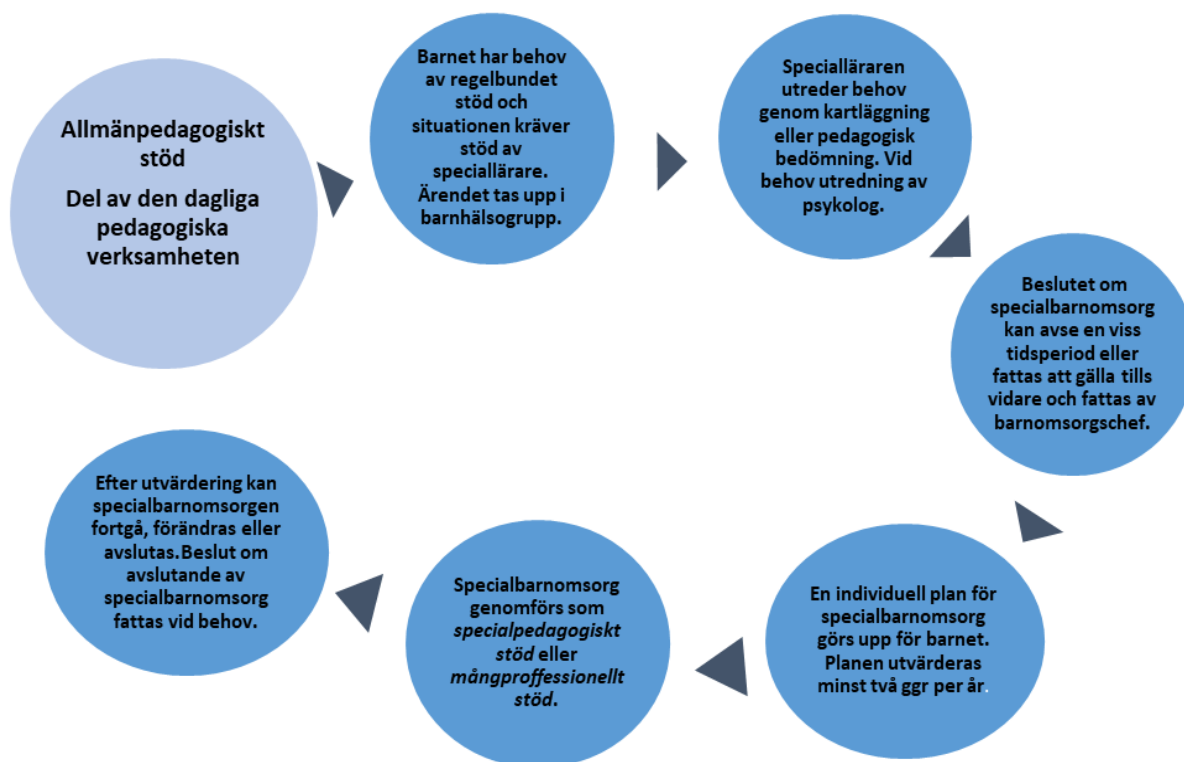
Att fortsätta utveckla stationsarbete som undervisnings och kartläggningsmetod i förundervisningen

## **12. Stöd för utveckling och lärande**

Varje barn inom barnomsorgen har enligt sitt behov rätt till stöd för sin utveckling och sitt lärande. Barnomsorgen ska bereda gynnsamma förutsättningar för barnets allsidiga utveckling genom att på olika sätt arbeta förebyggande och genom att erbjuda olika stödåtgärder. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att tidigt identifiera hinder för utveckling och lärande och att sätta in stödfunktioner i förebyggande syfte. Genom tidigt och rätt riktat stöd kan man främja barnets utveckling, lärande och välbefinnande. Barnets behov av stöd, förverkligande av stöd och utvärdering av stöd sker i samråd med barnet och barnets vårdnadshavare.

För att kunna upptäcka stödbehovet ska barnets möjlighet till utveckling och lärande utvärderas kontinuerligt i den dagliga verksamheten. Barnets möjligheter till utveckling och lärande följs upp i samarbete med barnet och vårdnadshavarna och dokumenteras i loggen för barnets utveckling och lärandeprocess vid loggens uppföljning. Uppmärksamhet fästs vid att i ett tidigt skede känna igen möjliga hinder eller svårigheter för barnets växande och lärande. Det stöd som barnet får ska vara flexibelt, långsiktigt planerat och ska ändra enligt barnets behov. För att trygga barnets utveckling och lärande är det viktigt att stödet ges i rätt tid och på rätt nivå så länge som barnet har behov av stödet.

I bilden beskrivs arbetsgången för stöd för barnets utveckling och lärande:



## 12.1. Allmänpedagogiskt stöd

Det allmänpedagogiska stödet är en del av den dagliga pedagogiska verksamheten och riktar sig till alla barn som tillfälligt behöver stöd för sin allsidiga utveckling. Allmänpedagogiskt stöd innebär att alla barn ska få ett individanpassat bemötande inom ramen för det allmänpedagogiska arbetet.

### I verksamheten innebär detta exempelvis att:

- utgå från barnets intressen behov och styrkor
- beakta barns olika sätt att lära sig
- arbetsätten varierar
- smågruppers sammansättning varierar vid behov
- den pedagogiska miljön är ändamålsenlig
- verksamheten åskådliggörs med bilder
- samspelet mellan barn och vuxna är fungerande och att de dagliga rutinerna stödjer barnet.
- barnet får kortvarigt tillfälligt stöd av kurator

### Arbetsgången:

Lärare vid daghemmet eller vårdnadshavare uppmärksammar barn i behov av mer stöd. Konsultation med speciallärare vid behov.

Allmänpedagogiskt stöd ges utifrån barnets individuella behov inom ramen för det allmänpedagogiska arbetet.

Vid behov av intensifierat stöd ska ärendet föras till Barnhälsogruppen BHG.

**Ansvarsfördelningen:**

Allmänpedagogiskt stöd ges av personalen genom att de anpassar och individualiserar arbetet i verksamheten.

**Kontakten med hemmet:** Vid planerande av tillfälliga stödinsatser ska barn och vårdnadshavare inkluderas och informeras. Läraren håller kontakten med vårdnadshavare gällande planering och genomförandet av allmänpedagogiska stödinsatser.

## 12.2. Specialbarnomsorg

Specialbarnomsorg ges då barnets behov av stöd är regelbundet och då situationen kräver stöd av speciallärare i barnomsorgen. Specialbarnomsorg ska ges av kommunen i den omfattning som barnet har behov av det som specialpedagogiskt stöd eller mångprofessionellt stöd.

För varje barn inom barnomsorgen som beviljats specialpedagogiskt eller mångprofessionellt stöd ska de särskilda stödinsatserna utformas och sammanfattas i en individuell plan för stöd för utveckling och lärande, SUL.

**Specialpedagogiskt stöd kan innebära att:**

- Speciallärare inom barnomsorg träffar barnet för systematisk handledning och träning
- Speciallärare inom barnomsorg handleder personal och vårdnadshavare
- Bildkommunikation på individnivå, individuell bildstruktur
- Stödtecken används
- Personaltäthet ökas
- Assistent/resursperson kan bistå barnet

**Mångprofessionellt stöd kan innebära att:**

- Barnet får stöd av talterapeut, logoped, ergoterapeut eller fysioterapeut
- Barnet får kontinuerligt, planerat stöd av psykolog och kuratorstjänster

**Arbetsgången gällande stöd för utveckling och lärande:**

Arbetsgången är illustrerad under kapitel Stöd för utveckling och lärande.

**Ansvarsfördelningen mellan lärare inom barnomsorg, speciallärare och beslutsfattare:**

Det enskilda barnets behov av stöd tas upp i BHG i samråd med vårdnadshavaren.

Speciallärare gör en utredning i form av observation, kartläggning eller en annan pedagogisk bedömning och på basis av den fattas det beslut om specialbarnomsorg.

Speciallärare tar i samråd med vårdnadshavare och lärare i barnomsorgen fram en individuell plan för barnets utveckling och lärande, där barnets åsikter beaktas enligt ålder och mognad.

Läraren ansvarar för dokumentationen och stödåtgärder som gynnar barnets utveckling både i grupp och individuellt samt att den individuella planen följs. Specialläraren träffar barnet regelbundet eller enligt överenskommelse.

**Kontakten med hemmet gällande specialbarnomsorgen:**

Stödinsatserna planeras i samråd med vårdnadshavaren som alltid ska ha tillgång till den individuella planen.

Specialläraren fungerar som kontaktperson mellan hemmet och olika aktörer inom det mångprofessionella stödet (skolpsykolog, talterapi, ergo/fysioterapi) och sammankallar till nätverksmöten.

Specialläraren fyller vid behov i samtyckesblankett tillsammans med läraren gällande psykologbedömning och ansvarar att vårdnadshavare får ta del av den och godkänna den.

**Rutinerna kring uppgörande att barnets individuella plan för stöd för utveckling och lärande (SUL):**

Specialläraren kartlägger stödbehovet utifrån observationer, kartläggning och annan viktig information kring barnet.

Plan för utveckling och lärande utformas i samråd med vårdnadshavare. I planen framkommer tydliga ansvarsområden. Vårdnadshavare får ge sina synpunkter om den. Planen utvärderas och uppdateras två gånger per år eller vid behov.

## 13. Samarbete med vårdnadshavare

Barnomsorgen ska främja olika former av samarbete för att gynna barnets utveckling, lärande och delaktighet. Barnomsorgens verksamhet bedrivs i nära samverkan med hemmet och barnomsorgen ska skapa förtroendefulla relationer med vårdnadshavare som bär huvudansvaret för barnets fostran, lärande och utveckling.

För att kunna uppfylla sin fostrande uppgift måste vårdnadshavarna få information om hur deras barns lärande och utveckling fortskrider. Vårdnadshavarna ska informeras om centrala frågor som gäller verksamheten, till exempel läroplan, arbetsplan och olika evenemang. Barnets utveckling och lärandeprocesser ska sedan med hjälp av materialet i lärloggen följas upp minst en gång per år i samband med ett utvecklingssamtal tillsammans med vårdnadshavare.

Samarbetet med vårdnadshavare **förutsätter också vårdnadshavares engagemang genom exempelvis att ta del av information från barnomsorgsenheten, delta i möten och i sin tur delge personalen viktig information**, för att barnets tid i barnomsorgen blir så bra som möjligt.

Vi håller infomöten för nya vårdnadshavare, alternativt ÖPPET HUS-dagar, då nya familjer är välkomna att besöka daghemmet. Här informeras om daghemmets verksamhet och rutiner och det finns tillfälle att bekanta sig med miljö och personal och att ställa frågor.

Den dagliga kontakten är oerhört viktig. Där får vårdnadshavarna vid lämning och hämtning information om barnets dagisdag. Vi skickar månadsbrev där man informerar om kalendarium, temaarbete och annat som vårdnadshavarna behöver veta och har Instagramkonton där vi visar på aktiviteter som sker under dagarna, lägger upp matsedel, dagsschema och påminnelser. Utvecklingssamtal hålls på regelbunden basis och efter önskemål. Vi kan även erbjuda tillfällen med föreläsningar, infomöten, aktivitetseveningar och vårfest där vårdnadshavare bjuds in.

## 14. Rutiner för övergångar inom barnomsorgen

Övergången från hemmet, från den tidigare barnomsorgen till förundervisningen och övergångar under dagen är viktiga för att skapa trygghet för barnet. En smidig övergång främjar barnens känsla av trygghet och välbefinnande samt deras förutsättningar för tillväxt och för att lära sig. I lärloggen för utveckling och lärande kan övergångarna dokumenteras, diskuteras och utvärderas och i kommunens plan för övergång från barnomsorg till grundskola beskrivs hur denna övergång ordnas. (Se ÅLR 2023/2578)

Inskolningen lägger grunden till trygga relationer mellan personal, vårdnadshavare och barn. I slutet av maj har vi ett informationsmöte på Sviby daghem för de nya familjerna som fått plats till hösten. Avdelningarna skickar även ut information kring inskolningen och en inbjudan till det enskilda barnet så att alla ska känna sig välkomna. Varje inskolning är individuell och tar så lång tid som behövs, utifrån barnets och vårdnadshavarnas behov.

Innan barnen byter avdelningar har vi i personalen överföringssamtal så att barnens behov och styrkor blir dokumenterade på den nya avdelningen. Barnen får tillsammans med sin nuvarande personal komma och hälsa på vid tre överinskolningsbesök under maj månad så att det ska kännas bekant och tryggt att börja på den nya avdelningen efter sommaren.

Under förundervisningsåret på Diamanten intensifieras samarbetet med specialläraren i barnomsorg, som även deltar i överföringsmöten tillsammans med lärare i barnomsorg, rektorer, speciallärare och lärarna, i de fall klasslärarna är bestämda, från respektive skola. Barnen får besöka sina skolor vid två till tre tillfällen under slutet av vårterminen. Barnen från Sviby daghem blir placerade på Södersunda skola eller Vikingaåsen beroende på vilket område de bor i. Avvikelser kan förekomma.

## 15. Arbetet med utvärdering av verksamheten

Ett bra kvalitetsarbete bygger på att barnomsorgen planerar, följer upp och utvärderar sitt eget arbete, tar tillvara resultaten och omsätter dem i olika åtgärder för att utveckla verksamheten. Det är kommunens ansvar att se till att enheten har förutsättningar att göra detta. Genom utvärdering kan enheten fånga upp vad som fungerat bra och vad som fungerat mindre bra. Det är viktigt att alla parter, barnen, vårdnadshavarna, ledningen och personalen, utvärderar verksamheten.

Inom barnomsorgen bör man kontinuerligt utvärdera hur läroplanen har förverkligats i verksamheten. Utvärderingen kan fokusera på bland annat personalens kommunikation med barnen, stämningen i gruppen, pedagogiska arbetssätt, verksamhetens innehåll, samarbetet med hemmen, barnhälsan, personalresurserna, utrymmena eller lärmiljöerna. I ett daghem ansvarar daghemsföreståndaren för att möjliggöra och följa upp utvärderingen medan det i ett fritidshem ansvaras över av rektor eller daghemsföreståndare. Resultaten av utvärderingen ska fungera som ett instrument för verksamhetens interna utveckling och vid behov leda till justeringar av verksamhetsidé och arbetsrutiner. Uppföljningen och utvärderingen syftar alltså till att synliggöra resultat och ge underlag för eventuella förändringar. Det är inte bara fråga om att kontrollera hur ansvaret fullföljts utan en fråga om hur arbetet ska fortsätta och utvecklas.

Då barnomsorgen har nya styrdokument pågår just nu ett uppbyggande av rutiner och organisation för att bättre kunna arbeta med uppföljning och utveckling av verksamheten.

Tills vidare ser vi till att lärarna regelbundet träffas och tillsammans utvärderar och reflekterar över sitt uppdrag och verksamheten. Arbetslagen utvärderar och utvecklar verksamheten på avdelningsmöten. Barnen är delaktiga i utvärderingen av verksamheten tillsammans med personalen i samtal i mindre eller större grupper, genom intervjuer och observationer. Vårdnadshavarna involveras i utvärderingen genom utvecklingssamtal och infomöten, där olika frågor diskuteras, och med hjälp av enkätundersökningar.

Resultaten av utvärderingarna lyfts inom avdelningarnas arbetslag, hela daghemmets personalgrupp, inom daghemsföreståndargruppen och med kommunens barnomsorgsledare och vid behov lyfts frågor till politisk nivå.

Vi har på Sviby daghem skapat och tagit fram eget utvärderingsunderlag och försöker skapa ett systematiskt arbete där vi gör målskrivningar utifrån arbetsplanen på alla avdelningar dessa följer vi sedan upp under året och utvärderar så att vi har ett underlag när vi ska utvärdera arbetsplanen. Vi följer även systematiskt upp vår likabehandlingsplan och utvärderar den.

#### **Målsättning inom detta område under 2024-2025:**

Att skapa en förståelse hos all personal varför det är viktigt att vi gör detta för att utveckla verksamheten och att det hjälper oss framåt i arbetet med läroplanen.

Utveckla våra underlag så att de blir ännu bättre och blir rätt verktyg för vårt kvalitetsarbete.

## **16. Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning**

Landskapslag om barnomsorg och grundskola slår fast att verksamheten inom barnomsorgen är ickekonfessionell och barnets och vårdnadshavarnas livsåskådning ska beaktas och respekteras i planeringen av verksamheten. Vidare styrs verksamheten också av bestämmelserna om religions- och samvetsfrihet i Finlands grundlag (FFS 731/1999). Landskapsregeringen har tagit fram anvisningar (ÅLR 2021/3409) gällande högtider och religiösa evenemang i den allmänna verksamheten inom barnomsorg och grundskola vars syfte är trygga att de kulturella



grundrättigheterna och de grundrättigheter som gäller religionsfrihet förverkligas inom barnomsorgen och grundskolan, att främja tolerans och pluralism samt att säkerställa att undervisningen är religiöst och konfessionellt obunden.

Kommunen kan besluta om religiösa evenemang ska ingå i barnomsorgens och grundskolans verksamhet eller om det inte ska göra det. Religiösa evenemang (t.ex. gudstjänster och religiösa morgonsamlingar) är religionsutövning. Om kommunen väljer att religiösa evenemang ska ingå i verksamheterna ska de beskrivas i arbetsplanen. Vid religiösa evenemang och förrättningar ska man ordna alternativ och meningsfull sysselsättning. Den alternativa verksamheten ska med undantag för det religiösa innehållet till sin natur och sina mål vara så lika som möjligt det evenemang i vars ställe verksamheten ordnas. I barnomsorgen ska man också se till att deltagandet eller icke-deltagandet i de religiösa evenemangen inte leder till att barnet stämplas eller till andra menliga följder för barnet. Det väsentliga är att vårdnadshavaren har en faktisk och genuin möjlighet att välja om barnet ska delta i evenemang och förrättningar som innehåller religiösa inslag. Religiösa evenemang och förrättningar ska ordnas separat från den övriga verksamheten. Enheten ska se till att friheten att inte delta i religionsutövning också uppnås i praktiken, till exempel så att de alternativa evenemangen ordnas på en fysiskt annan plats. I synnerhet när man överväger att ordna religiösa evenemang och alternativ verksamhet inom enheten ska man i det praktiska genomförandet försäkra sig om att likabehandlingen av barnen inte äventyras och att inga barn stämplas. Daghemmet ansvarar för barnens säkerhet i alla situationer.

En gång i månaden får småbarnsavdelningarna besök av Jomala kommuns församlingsmusiker som sjunger med barnen. Sångerna kan ha enstaka religiösa (ev.Luth) inslag och även prästnalle kommer på besök.

Vi informerar vårdnadshavarna vid terminstart/inskolning och i våra kalendarier om att och när församlingsmusikern kommer på besök och de har på så sätt möjlighet att i god tid välja om barnet ska delta eller ej.

**Likvärdig verksamhet**, en alternativ sångsamling, ordnas för de barn som inte deltar i församlingsmusikerns sångstunder.

Personalen har som ansvar att informera, svara på eventuella frågor och se till att de barn som deltar/inte deltar i de religiösa evenemangen inte utsätts för någon form av stämpling eller utsatthet.